

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petiča Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1., telefon št. 66. — JESENICE: Ob kolodvoru 101. — Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NEMČIJA ODKRIVA KARTE

Docela negativen odgovor na intervencijo velesil je zelo razburil francosko in angleško javnost — Hitler smatra spor z Avstrijo za interno zadevo in odklanja vsako vmešavanje

Berlin, 8. avgusta. r. Včeraj popoldne sta francoski in angleški poslanik izvršila v zunanjem ministrstvu demaršo zaradi incidentov v sporu med Avstrijo in Nemčijo. Francoski poslanik Francois Poncet je v prijateljskem tonu opozoril nemško vlado na to, da propaganda, ki jo vrši Nemčija z letali in po radiu proti Avstriji, ni v skladu z obveznostmi, ki jih je prevzela Nemčija z mednarodnimi pogodbami starejšega datuma, kakor tudi s paktom štirih velesil. Istočasno je odpravnik poslov angleškega poslanika Parker izvršil demaršo in obenem izročil spomenico angleške vlade, v kateri opozarja Anglija Nemčijo na določbe versailleske mirovne pogodbe in na pakt Društva narodov, po katerem je tudi Nemčija obvezana jamčiti za neodvisnost Avstrije.

Odgovor nemške vlade

Francoskemu in angleškemu diplomatskemu predstavniku je v imenu zunanjega ministra ministerjalni svetnik Bülow izročil takoj po izvršeni demarši odgovor nemške vlade. V svojem odgovoru nemška vlada najprvo ugotavlja, da smatra sklicevanje na pakt štirih velesil za neprimerno. Odgovor dalje odklanja vsako odgovornost nemške vlade za incidente na avstrijskem ozemlju in na avstrijski meji. Z ugotovitvijo, da Nemčija v nobenem primeru ni kršila prevzetih obveznosti, odklanja nemška vlada vsako vmešavanje v avstrijsko-nemški spor, ki ga smatra za izključno interno zadevo Avstrije in Nemčije, ki se ne tiče nobene druge države. Zato smatra tudi demaršo Francije in Anglije za docela nedopustno.

Kar se tiče spomenice angleške vlade, je Bülow obvestil angleškega poslanika, da bo nemška vlada storila korake, da se v bodoče prepreči propaganda v radiu in uporaba letal v propagandne namene narodnih socialistov v Avstriji.

Pariški komentarji

Pariz, 8. avgusta. r. Vsi današnji listi komentirajo včeraj izvršeno demaršo v Berlinu in odgovor nemške vlade. »Paris Soir« ugotavlja, da je bila demarša izvršena v prijateljskem tonu, vendar pa s primernim in odločnim poudarkom. Odgovor nemške vlade dokazuje, da je bil korak velesil brezuspešen ter da bo treba napeti druge strune. »Matin« komentira v daljšem članku pisanje oficijozne berlinske agencije Cotti in smatra, da tak način obravnavanja ne more biti koristen za pomirjenje duhov in likvidacijo sporov. Odgovor, ki ga je dala nemška vlada, ni niti najmanj zadovoljiv. Nemška vlada se je postavila na stališče, da je spor z Avstrijo čisto notranja zadeva. »Echo de Paris« poudarja, da tak način obravnavanja mednarodnih vprašanj, kakor si ga je osvojila nemška vlada in za njo nemški tisk, le še bolj zastruplja mednarodne odnose. O samem odgovoru nemške vlade pa pravi, da je več ko drzen. Zaradi tega se je napetost, ki naj bi se omilila, le še stopnjevala, kar mora vzemiriti vse prijatelje mira. »Petit Parisien« smatra za važno predvsem ugotovitev, da Nemčija po izvršeni demarši ne more biti več v dvomih o stališču velesil. Intervencija je v tem pogledu položaj docela razjasnila. Nemčija sedaj ve, da konflikt, ki ga ima z Avstrijo, ni več interna zadeva, marveč da je dobil mednarodni značaj in se bo morala temu primerno tudi ravnati. Če tega ne bo storila, bo sama nosila posledice. Daladieri blizu stoječa »La Republique« objavlja odgovor nemške vlade brez komentarja pod naslovom: Nemčija gladko odklanja!

Odmev v Londonu

London, 8. avgusta. r. Vsi angleški listi v ostrih izrazih, ki so bili doslej v izjavi o nemških zadevah docela nemani, obsojajo odgovor nemške vlade na demaršo velesil in vidijo v tem dokaz, da se Nemčija noče spametovati. Nemško stališče smatra »New Chronicle« za cela nevzdržno in se mu zdi odklanjanje pravice do prijateljske intervencije namerno drzo. Socialistični »Daily Herald«, ki je ves čas zahteval odločne korake v Berlinu, označuje odgovor nemške vlade za drzen in nesramen. »Daily Telegraph« mišlja, da je položaj sedaj

razčiščen. O namelih Hitlerjevega režima sedaj ne more biti več dvomov. Angleška vlada mora temu primerno usmeriti svoje nadaljnje postopanje. List podčrtava, da se je tudi ob tej priliki znova pokazala potreba skrajne opreznosti do Nemčije in najtesnejšega sodelovanja med Francijo in Anglijo. »Morning Post« opozarja na svoječasne izjave, ki jih je dal Hitler ob prevzemu oblasti, naglašujoč, da hoče spoštovati mednarodne obveznosti. Početje njegovega režima pa kaže naravnost v obraz tem izjavam in odgovor nemške vlade dokazuje, kam meri Hitlerjev režim. List smatra, da je dobro, da je dal Hitler mednarodni javnosti še pravočasno priložnost spoznati resnični obraz nacionalistične Nemčije, ker bodo odslej presenečenja izključena.

Pariz, 8. avgusta. AA. Iz Berlina poročajo, da se v vsej Nemčiji nadaljuje preganjanje oseb, o katerih domnevajo, da se bavijo s komunistično propagando. V Burgu pri Magdeburgu so tako aretirali 41 komunistov, v Bonnu 27, v Gelsenkirchnu pa 9. Mnogo aretacij je bilo tudi v porenjskih mestih.

Marksisti naj poginejo

Pariz, 8. avgusta. AA. Iz Hamburga poročajo, da je senat hamburgskega mesta sklenil, ga ne bo dajal nobene podpore tistim osebam, ki plačujejo članarino socialistični ali komunistični stranki. Tiskovni urad nacionalno socialistične stranke komentira ta ukrep in pravi, da je vreden vse pohvale, češ da se ne sme pozabiti da je treba reči pokret popolnoma izgnati.

V 55 urah 9.463 km

Francoska letalca Codos in Rossi sta preletela Ocean in vso Evropo ter pristala v Siriji in s tem postavila nov svetovni rekord

Pariz, 8. avgusta. AA. Polet francoskih letalcev Codos in Rossija, ki sta preletela Atlantik in se spustila na tla ob 18.10 v Rayacku v Siriji, je zbudil v vsej francoski javnosti velikansko navdušenje. Francozi vidijo v tem uspehu svojih rojakov neko uteho za izgubo Davisovega pokala, ki so ga morali letos prepustiti Angležem. Angleži so nam odesli Davisov pokal, pravijo v francoskih sportnih krogih, mi smo se jim pa zdaj revanžirali in jim vzeli dolgotrni letalski rekord, ki sta ga njihova rojaka postavila na progi 8450 km iz Anglije v Južno Afriko. Letalca Codos in Rossi sta odletela z newyorškega letališča v soboto ob 4.45 tamkajšnjega časa. Letala sta s hitrostjo 150 do 185 km na uro in ostala v zraku 55 ur in 20 minut. Prevalila sta progo v dolžini 9463 km ter s tem za 919 km potokla dosednji angleški rekord.

Vsi francoski listi posvečajo svojo prvo stran navdušenim komentarjem nad čudovitim uspehom, ki sta ga dosegla letalca Codos in Rossi, ko sta vrnila Franciji dolžinski letalski rekord, najtežji in najbolj zavidanji vredni med vsemi letalskimi rekordi. Listi prinašajo tudi dolge biografske članke o letalcih, ki se jima je posrečilo skrajšati razdaljo med Novim Yorkom

in Sirijo na 55 ur. Pilot Codos je rojen leta 1896 in je šef-pilot družbe »Air-Union«. Skupaj z letalcem Bossoutrotom je že prej dosegel svetovni rekord v dolžinskem poletu v zaprtem krogu. Prireditelj tega poleta je bil ravno Bossoutrot. Letalo, ki sta z njim Codos in Rossi preletela to velikanjsko razdaljo, je enokrovnik Bleriot s 500 k. s. in 12 bencinskimi rezervoarji, v katerih je prostora za 8000 litrov bencina. Letalo lahko leti s to zalogo 70 ur.

Listi čestitajo letalcema, da nista po nepotrebnem tvegala poleta do skrajnosti, to je do popolnega izčrpanja bencina, ker bi potem morala sredi noči pristati bogve kjer v puščavi.

Zgraditelj aparata Bleriot, ki mu gre nemajhna zasluga za ta uspeh, piše v »Journalu«, kako težko je zgraditi takšno letalo, ki leti zdaj že čez tri leta brez defekta in je imelo pred tem rekordnim poletom za seboj že 800 ur vožnje in svetovni rekord v zaprtim krogu. Dalje našteva Bleriot neštete težkoče, ki sta jih morala letalca na tem poletu premagati: saj sta preletela ves Atlantik, ne da bi ga bilo sploh videla! Zato je ta polet ne samo odlično izpričevalo za pogum in sposobnost Codos in Rossija, temveč tudi za letalo samo.

Preprečena revolucija v Havani

V borbi med demonstranti in policijo je bilo 16 ljudi ubitih, nad 160 pa ranjenih

Pariz, 8. avgusta. r. Iz Havane poročajo, da je prišlo do velikih nemirov. Ko so se začele širiti vesti o revoluciji, je izdal predsednik Mahado stroge varnostne ukrepe. Vse vojaštvo je bilo alarmirano in je zasedlo vsa javna poslopja. Po ulicah patrulirajo oklopi avtomobili. Predno pa je prispelo vojaštvo, so se razširile vesti, da je Mahado

odstopil. To je dalo povod za velike manifestacije po ulicah. Ko se množice na poziv policije niso hotele umakniti, je policija rabila orožje. Po zadnjih vesteh je bilo pri tem 16 ljudi ubitih, nad 160 pa ranjenih. Vse bolnice v Havani so prepolne. Vsa stika z ranjenci je prepovedan. Policija je tudi zabranila objavo poročil o teh dogodkih.

Ministri na Bledu

Bled, 8. avgusta. Z današnjim dopoldanskim brzovlakom je prispel na Bled prosvetni minister g. dr. Radenko Stanković. Nastanil se je v hotelu Toplice. Popoldne bo sprejet v avdiceno pri kralju, kateremu bo poročal o resornih zadevah. Dopoldne je prispel na Bled tudi minister g. dr. Albert Kramer, ki je z današnjim dnem nastopil svoj letni dopust. (Ker bo do 1. septembra odsoten iz dravske banovine, prosi svoje prijatelje, da mu v tem času ne pošiljajo pisem ne v Ljubljano, ne v Beograd.)

Mona Liza izginila?

Pariz, 8. avgusta. AA. Francoski listi se še zmerom bavijo s senzacionalno izjavo, ki jo je dal v londonskem listu »People« Anglež Jack Deam, da namreč znamenita slika Leonarda »Mona Lisa Giocondi« ni več v Louvru, temveč pri nekem trgovcu v Alžiru. Čeprav javnost tej izjavi ne pripisuje dosti, je vendar nastala v francoskih umetniških krogih neka vznemirjenost. Zato ti krogi zahtevajo, da se Deamove navedbe prouče. Verjetno je, da se bo to v najkrajšem času tudi zgodilo.

Balbo se vrača

London, 8. avgusta. AA. Reuter poroča: Davi ob 3.15 je Balbova eskadra 24 letal odletela na povratek v Evropo.

Nomadiska kri se zopet oglašja

Te dni je po Ljubljani splošno preseljevanje najemnikov, ki delajo hišnim posestnikom hude preglavice

Ljubljana, 8. avgusta.

Zadnje čase mnogi meščani nimajo več tiste uravnovešenosti, ki je tako značilna zanje, da jih ne morejo več preživljati. Kdo ve pod kakšnimi vplivi so postali meščani tako nemirni in nezadovoljni. Na vseh cestah srečujemo dan za dnem težke vozove, obložene s pohištvom. Meščani so zopet improvizirali preseljevanje narodov. Zopet začne domnevati, da so meščani nomadi ter da se jih polasčajo nekakšne periodične muhe.

Stanodajalci, ki so izgubili najemnike, nam bodo radi potrdili, da so najemniki muhasti kot aprilsko vreme. In še marsikaj bi pripomnili. Strašne čase preživljamo. Mnogi najemniki zadnje čase sploh niti ne mislijo na to, da je treba plačevati stanarino. Se tako energični hišni posestnik jim ne more vteptati v glavo, da ne oddaja brezplačnih stanovanj. Stanodajalci ne morejo razumeti najemniških izgovorov, češ, potrpite, da prejmem pokojnino, ali: počakajte, da dobim delo. Takšni izgovori so vendar jalovi. Kdo bi potem takem ne dokazoval najemnikom, če oddaja stanovanja, da ne more čakati in da mu ni izgovorov nič pomagano. Kdor ne more plačati stanovanja, pa naj ne stanuje! Ali je še slah kakšna drugačna logika?

Da bi bile samo takšne težave z najemniki, bi stanodajalci že se potrpeli, kajti neljubega najemnika se odkrižajo prej ali slej, toda težave so tudi z najemniki, ki so redni plačniki. Takšen najemnik si izmisli na lepem, da mu stanovanje ni več všeč. Inzerira pod šifro »Reden plačnik«, da išče takšno in takšno stanovanje. Potem stopi k hišnemu gospodarju in mu slovesno odpove stanovanje. Gospodar mora biti pripravljen na vsemogoča presenečenja, sicer bi ga takoj zadela kap, če pri prvem najemniku. Prav tako slovesno, kot najemnik odpoveduje stanovanje, mora stanodajalec prenesti odpoved. Niti treniti ne sme z očesom in ne pokazati vznemirjenja, najbolje je pa, da se pokaže celo veselje, kot da je srečen, ker se iznebi takšne nadleže. Kljub temu se pa mora gospodar truditi kot izvrsten diplomat, da najemnika vseeno obdrži ter ga zaplete v mrežo kot pajek muho. Pripravljen mora biti tudi na največje žrtve, celo na znižanje najemnine. »Tako mimogrede« pove najemniku, da je nameraval prihodnji mesec znižati stanarino ali da bo preslikal stanovanje ter pokončal stence. Vendar navadno nič ne pomaga, ker se vsak najemnik, ki se seli, hvali, kako imenitno, ceneno in moderno stanovanje je našel.

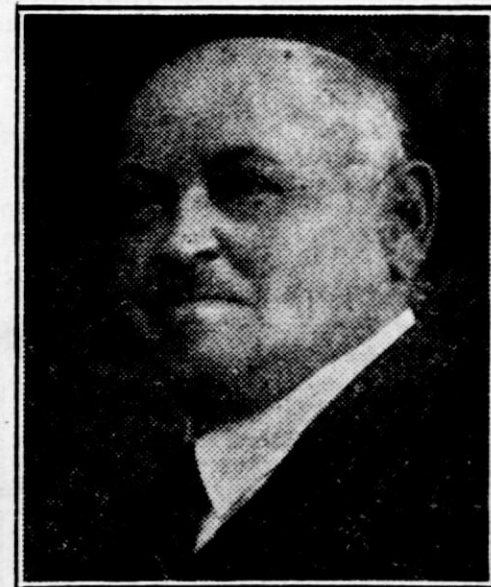
Nekateri najemniki so celo nesramni. Po vsem mestu trobijo, da so se pocenila stanovanja in da je bedak, kdor se stanuje v dragem stanovanju. Lahko si mislite, koliko škode lahko napravijo najemniki, saj ljudje v mestih navadno ne govorijo o drugem kot o stanovanjih. Ob prostem času delajo izlete na periferijo ali tja, kjer zidajo karkoli brskajo, da izvohajo kakšno stanovanje. Nikjer ob cesti ne sme biti odprto okno, ker se takoj začno zbirati ob njem meščanke, da presodijo, kakšno stanovanje je tam, ali če je prostor prazen. Po stanovanjih vprašujejo vedno tudi oni, ki bi bili res lahko zadovoljni s svojimi stanovanji. Zato je skoraj vsak najemnik živa posredovalnica za stanovanja, svedča za takšna, ki mu niso všeč. Govori pa o njih ter jih hvali, ki so predragi zanj.

Razumljivo je torej, da od časa do časa izbruhne med najemniki posebna vzbura, da se začne preseljevanje v množicah. Ker neprestano govorijo o stanovanju, niti tako imenitna, ne morejo več vzdržati v »plesnivih luknjah« ter se selijo kamorkoli, češ, tudi celo v slabša stanovanja. Ko se pa začne selitve tako velkopočno, postanejo nemirni še oni najemniki, ki se niso odpovedali stanovanj. Kdo bi se pa tudi mogel premagati, če se mu niti »kak« krasna prilika, da si ogleda izpraznjeno stanovanje? Te dni je nevarno stopiti na ulice, ker najemnika takoj prime skušnjava, čim zagleda na cesti ropotijo, ki jo nosijo iz stanovanja, da se vmeša med potresti in se zapraši meni nič, tebi nič v stanovanje. In ubogi najemnik mora presoditi na prvi pogled, kakšen stanovalec se izseljuje, kakšno ima pohištvo in kakšno stanovanje je zapustil, pa tudi, če je zapustil v njem kaj živega. Razen tega mora še izvedeti, koliko znaša stanarina, kdo je gospodar in kakšen je. Radovedni kandidat za izpraznjeno stanovanje ima celo več skrbi kot oni, ki se izseljuje. Lahko si mislite, koliko trpi, ko ne more nikjer mimo, kjer zagleda voz za prevažanje pohištva in pomisli, da se zdaj selijo skoraj iz vsake druge hiše. Zato bi tudi radi vsi odrinili na letovišča, da bi se izognili tej čudni epidemiji. Menda vpliva baš poletniška sezona tako na ljudi, da nimajo nikjer obstanke, če so morali ostati doma v mestu. Zato ne smemo zameriti bahavosti onim najemnikom, ki pravijo, da pojdejo na letovišče, ko se nameravajo seliti iz Šiške v Rožno dolino. Sicer pa, zakaj bi ubogi najemnik ne smel smatrati novega stanovanja za letovišče? Privoščite jim vsaj takšna letovišča!

Lovro Horvat 70letnik

Ljubljana, 8. julija.

V Kamniku uživa svoj zasluženi pokoj koroški rojak nadučitelj Lovro Horvat, ki bo praznoval jutri že 70. rojstni dan. Jubilar je bil rojen na Bistrici v Rožni dolini na Koroškem kot sin gorenjskih staršev. Obiskoval je le nemške šole. Ze tu se pričela njegov križev pot zaradi slovenske zavednosti. Z gimnazije je moral na meščansko šolo, nato pa je napravil učiteljsko in je že tedaj sodeloval pri »Miru« ter ustanovil svoj prvi pevski zbor. Z 19.

letom je postal učitelj v St. Ilju ob Dravi, čež tri leta pa šolski vodja v Kazazah pri Dobrivi, kjer je ustanovil prvi slovenski pevski zbor na Koroškem, ki je gojil narodne pesmi po notah in pravilno harmonizirane. Iz Kazaz so ga vrgli v Gorje v Zilsko dolino med najhujše nemurje. Tudi tu je ustanovil pevsko društvo ter požarno brambo, obenem je pa prebivalstvo poučeval v sadjarstvu, vrtnarstvu in čebelarstvu. Tam se je tudi oženil in 15 let deloval na vseh poljih v narodni smeri.

Leta 1902 se je preselil v Čače, kjer se je poglubil v glasbo in harmoniziral koroške pesmi. On je prvi zapisal znano »Čej so tiste stezice«. Zaradi nemških denuncijacij je moral v nemški Pontabel, kjer je imel majhen družinski pevski zborček. Tudi te pesmi so bile Nemcem prevedč in prestavili so ga končno l. 1913. v slovensko Globasnico, kjer je s svojo družino srečno prebil vojno dobo, nato se je moral spet

seliti v Prevalje, kjer ga je pa že slovenska vlada imenovala za nadučitelja nemške šestrzrednice, ki jo je prenosoval v slovensko šolo. Ali v Prevaljah tudi še ni našel sreče! Nemške čete so oropale šolo ter odnesle tudi vso njegovo imovino, a soproga mu je zbolela na smrt in v pol leta je pokopal dva odrasla sina. Tudi ob teh najtežjih udarich usode je vzdržal na straži slovenstva ter se z največjo agilnostjo udeleževal pri delu za plebiscit. Ko se je spet vrnil v službo, je bil l. 1922, po 40-letnem zvestem službovanju vpokojen.

Teh 40 let pomeni toliko let skoraj neprestanega trpljenja in boja za slovenstvo na Koroškem, saj je bil po smrti Frana Elerja Horvat edini slovenski učitelj na Koroškem. Horvat je vse vzdržal in je bil zaradi slovenskega mišljenja celo izključen iz stanovskega učiteljskega društva. Koliko smo takemu možu dolžni, ne moremo preceniti, še manj mu pa dostojno povrniti vsega, kar je storil za našo stvar. Idealnemu borcu za Gospo Sveto še mnogo zadovoljnih in zdravih let!

V. R.

Pri razdraženih živcih, glavobolu, nespamju, utrujenosti, pobitosti, tesnobo, imamo v naravi »Franz Josefov« grenčilo domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, k imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo.

Opozorilo

Ljubljana, 8. avgusta.

Uprava policije opozarja, da je kolestarjenje in vožnja z ročnimi vozčki po hodnikih in pešpotih na vsem področju uprave policije prepovedano. Zlasti velja to za hodnike Tyršev in Dolenjske ceste.

Tudi je po običnem cestnem redu prepovedana vožnja več oseb na enem kolesu, ako ni kolo narejeno za dve ali več oseb. Posebno je prepovedano jemati na kolesu otroke.

Zanemarjanje teh določil povzroča čisto manjšo a in večje nevarnosti in nesreče, zato bo uprava policije tozadavne prestopke najstrožje kaznovala.

Pristopajte k odniškovi družbi

